

Faminták.

Az állomás kiadványai.

A füzetet intézeti és személyi ügyek zárják le.

FAKERESKEDELEM.

A fakereskedelem helyzete.

Irta: *Fodor Lipót.*

Az ipari fellendülés, amely úgy a bel, mint a külföldön a fafogyasztás rendkívüli megnövekedését előidézte, tetőpontját már elérte; a konjunktúra, az üzletmenet már hanyatlófélben van. Néhány iparág ugyan, még a régi megrendelések eszközlésével van elfoglalva, de az új megrendelések hiánya már minden téren érezhető. Ez a körülmény természetesen a fakereskedelemre sem maradhatott hatás nélkül és ennek kell tulajdonítani, hogy a faárak további emelkedése véget ért.

A piac irányának a megváltozását több körülmény idézte elő. Ezek között elsősorban a rendkívül kedvezőtlen pénzviszonyok említendőek, amelyek ha egyhamar nem érnek véget, az egész magyar fatermelést, mely a hitelen alapszik, alapjában megingatni képesek. A magyar fatermelő cégek tulnyomó része nagyobb hitelt vesz igénybe, mint aminőt viszonyaihoz mérten vehetne és ezen okból most, amikor a pénzhiány legerősebben érezhető, nem egy cég fizetési nehézségekkel küzd. A legrosszabbul jártak azok a fatermelők, akik vállalataikat az utóbbi időben indították meg, mert a befektetésekhez szükséges tőkét, amelyet pénzbőség idejében könnyű szerrel összehozták volna, most nem tudják előteremteni. Amely czégek évekkal ezelőtt olcsó tőárak mellett szerezték meg objektumaikat, azok a pénzhiány hatását egyáltalában nem, vagy pedig csak csekély mértékben érzik.

A bankok, amelyek a jó üzletmenet idejében boldogboldogtalannak adtak pénzt fatermelő-vállalatok létesítésére, most szabadulni szeretnének kötelezettségeiktől, még anyagi áldozatok árán is. Ezek a bankok nem törődnek azzal, hogy a hitelmegvonással az illető fatermelő-vállalat létét fenyegetik, hanem amint azt a Magyar erdőipar részvénytársaság (Kézdivásárhely) esete

mutatja, kimélet nélkül a pusztulásba döntenek különben egészséges, rendes pénzügyi viszonyok között nagy hasznot hajtó üzleteket. A kövér esztendőben a bankok szedik le a tejfelt kamatok és mindenféle jutalékok czimén, de amikor bajt sejtene és tulajdonképpen hivatásukat, a vállalatnak pénzzel való ellátását kellene végezniök, odébb állnak. Jól jártak azok a czégek, amelyek nem több, hanem csak egy pénzintézettel állanak összekötetésben, mert az az egy pénzintézet, amely vállalatnál jelentékeny összeggel van érdekelve, akarva-nemakarva nem ejtheti azt el, mert akkor ő is belepusztul. Es számos cég annak köszönheti a csődből való megmenekülést, hogy bankjuk az adósságok tengerében elmerülni nem engedte.

E helyen meg kell emlékeznünk a faszakmában már bejelentett fizetéseképtelenségekről. Azért mondjuk, hogy „már bejelentett fizetéseképtelenségekről“, mert a fizetéseképtelenségek sorozata még nincs lezárva. A budapesti Loósy, Hugmayer és társa cég fizetéseképtelensége egyedül a rossz pénzviszonyok következménye, a passzívák 1.300.000 koronát tesznek. A budapesti Steinherz B. cég bukása a tulspekuláció következménye; a cég adósságai az 5¹/₂ millió koronát meghaladják. Fakereskedelmi körökben már régóta ismerik a cég helyzetét, mert lehetetlen előre nem látni azt, hogy ha egy vállalkozó saját tőke nélkül (még a bánatpénzeket is kölcsönképpen vette fel) milliós vállalkozásokba bocsátkozik, annak jó vége nem lehet.

A pénzhiány annyiban is érezteti hatását, hogy jelzálog-kölcsönök megszerzését lehetetlenné teszi, ily kölcsönök nélkül pedig építkezési tevékenység nem is képzelhető és így az épületfa iránt, amely puhafatermelésünk jelentékeny részét képezi, most gyengébb a kereslet. Miután a pénzpiacz helyzete azon országokban, melyek faanyagainkat fogyasztják, mivel sem kedvezőbb, mint nálunk, a fafogyasztás most ott is csekélyebb, mint azelőtt, ami természetesen az árakra gyakorol nyomást. Hogy a puhafaárakban nagyobb mérvű hanyatlás nem állt be, azt csakis annak lehet tulajdonítani, hogy Olasz-, Spanyol-, Görögországban, Egyiptomban és Kisázsziában a fogyasztás jelentékenyen emelkedett és így fánk jó felvevőképességű piacokra talált.

A faüzlet helyzetének alakulására nagy befolyást gyakorolt

a rossz termés is, amely a földmivelő nép favásárlási erejét is nagy mértékben csökkentette. Ezen tényezőkön kívül még a fuvardij drágulása és az erdő- és fűrész munkásokban való hiány is éreztetik káros hatásukat.

Az egyes árunemekre áttérve, konstatálható, hogy a *puhafa-üzlet* helyzete a keményfáénál aránylag sokkal kedvezőbb. Jó minőségű luczfenyő iránt úgy a belföldi, mint a külföldi kereskedelem is változatlanul élénken érdeklődik; teljesen és félig ágmentes áru magas árak mellett helyezhető el, ládadeszkák iránt nagy az érdeklődés, de jegenyefenyő-gerendákból nagy készletek halmozódtak fel, mert a külföld, de különösen Berlin, mely ezen áruból óriási mennyiségeket fogyaszt, az építési üzlet pangása miatt nem vásárol.

A *keményfa-piacz* már az év eleje óta az eladásban nagy nehézségekkel küzd. Amikor a puhafaárak napról-napról emelkedtek, a keményfa, különösen pedig a tölgyfa ára nem változott. Oka ennek az a körülmény, hogy a külföld az itteni termelők árköveteléseit teljesíteni nem hajlandó, annál kevésbé, mert Oroszország és Amerika nagy mennyiségű olcsó, de minőség szempontjából a szlavóniai, illetve magyar tölgyfával össze sem hasonlítható tölgyfát szállít. Utóbbi időben Japán is exportál tölgyfát; habár a most termelt áru még nem kifogástalan, kétséget nem szenved, hogy Japán még sok használható árut fog az európai piacokra hozni. Termelőink az általuk fizetett magas tőárak miatt árengedményeket nem tehetnek és inkább nem adnak túl készleteiken, mintsem hogy az árakból engedjenek. A tölgyfa-piaczon ez okból ugyyszólván teljesen szünetel a forgalom, az árak mindamellett a múlt év végén elért árakkal azonosak. A fűrész-üzlet az építkezések csekély száma miatt pang; bükkfűrészárak és bükkfadongák iránt a külföld részéről élénk érdeklődés nyilvánul, az elért árak igen kedvezőek. Meg kell emlékezni még a *talpfa-üzletről* is, melynek a helyzete a magyar és osztrák vasutak nagy szükséglete folyán igen kedvező. A magyar vasutak talpfa-fogyasztása ugyan alig nagyobb, mint más években, de Ausztriában a nemrég államosított északi vasut részére nagy mennyiségű talpfára van szükség, mert az átvétel után az ellenőrző közegek a pályatestet száználmas állapotban találták.

A tölgyfapiacson érezhető pangás már több alakban jutott kifejezésre; így különösen a tölgyfaárveréseken a részvétel nem oly élénk, mint más években (Gát község négyszer irt ki árverést a tulajdonát képező tölgyfára), mindazonáltal a szlavoniai tölgyerdő-tulajdonosok, amint az a bródi vagyonszétosztás és a határőrvidéki beruházási alap becsléseiből konstatálható, a tölgyfa tőárát ismét 15—20⁰/₀-kal felemelték. A bródi vagyonszétosztásnak szeptember 14-én tartott árverésén 11.663 darab tölgyfatörzs került eladásra 2.616.720 korona kikiáltási ár mellett. Az eladásra bocsátott 24 erdőrészt közül kettő eladatlan maradt, az elért tulfizetés 25·9⁰/₀, a múlt évi 68⁰/₀ tulfizetéssel szemben.

A nagykereskedelemben a következő árak vannak érvényben:

Puhafa.

Erdélyi luczfenyő, osztályozatlan:

$\frac{2}{4}$ "	4—5"	---	---	130—134 f.	} (a II. osztály ca. 20 fillérrel, a III. osztály további ca. 20 f.-rel olcsóbb)
	6—12"	---	---	176—182 "	
$\frac{3}{4}$ "	4—6"	---	---	140—144 "	
	7—12"	---	---	170—176 "	
$\frac{4}{4}, \frac{5}{4}$ "	5—7"	---	---	144—148 "	
	8—12"	---	---	166—172 "	
$\frac{6}{4}, \frac{8}{4}$ "	6"	---	---	150—154 "	
	9—12"	---	---	176—182 "	
gyalult áru				I. oszt. --- --- 156—160 "	
				II. oszt. --- --- 136—140 "	

Felsőmagyarországi luczfenyő, osztályozatlan:

$\frac{2}{4}$ "	6—11"	---	---	160—166 f.	} (a II. osztályu keskeny áru mintegy 12 f.- rel, a széles áru mintegy 16—18 f.-rel olcsóbb)
$\frac{3}{4}$ "	5—7"	---	---	130—136 "	
	8—11"	---	---	150—156 "	
$\frac{4}{4}$ "	5—7"	---	---	130—136 "	
	8—11"	---	---	144—150 "	
$\frac{5}{4}, \frac{8}{4}$ "	5—7"	---	---	132—138 "	
	8—11"	---	---	144—150 "	

Felsőmagyarországi jegenyefenyő, osztályozatlan:

$\frac{2}{4}$ "	3—5"	---	---	120—126 f.
	6—11"	---	---	140—146 "
$\frac{3}{4}$ "	5—7"	---	---	120—124 "

	6—11''	---	---	134—140 f.
$\frac{7}{8}$ ''	8—11''	---	---	132—136 "
$\frac{4}{4}$ ''	6— 7''	---	---	116—122 "
	8—11''	---	---	128—132 "
$\frac{5}{4}$, $\frac{8}{4}$ ''	6— 8''	---	---	116—122 "
	9—11''	---	---	128—132 "
50 mm állványpalló		---	---	128—132 "
lécz és zárlécz		---	---	128—130 "

Az árak köblábanként budapesti paritással értendők.

Az irányzat elég szilárd, a kereslet élénk, készletek nincsenek.

Keményfa.

		Korona per m ³	
Szlavoniai tölgyhosszfa	---	---	135—145
" furnirrönkök	---	---	140—155
" boule-ok	---	---	145—160
magyar "	---	---	115—120
szlav. tölgyfriz, széles	---	---	110—120
" " keskeny	---	---	105—110
magyar tölgyfriz, széles	---	---	105—110
" " keskeny	---	---	95—105
szlavoniai tölgyfarönkök I. oszt.	---	---	110—120
magyar tölgyfarönkök I. "	---	---	70— 85
kádárfa, lajstrom szerint	---	---	4— 6 per akó
kőrisfarönkök I. oszt.	---	---	60— 75
" fűrészáru I. oszt.	---	---	75— 95
jávorfárönkök I. oszt.	---	---	60— 70
Quartier I. oszt.	---	---	180—190
" II. "	---	---	150—160
párisi áru I. oszt.	---	---	130—140
" " II. "	---	---	105—115
hordódonga 1000 db 36/1			
4—6 Monte	---	---	650—700
bükkfaanyag, gőzölt	---	---	56— 60
bükk-frizek, szélesek	---	---	54— 58
" " keskenyek	---	---	52— 56

ab rakodóállomás

ab Fiume

ab Buda-pest

A tölgyfa kereslete csekély, üzletkötések alig fordultak elő.

Tüzifa.

	Korona
Fűrészelt bükkfa	220—230
bükk hasábfa	210—220
tölgy és cser hasábfa	200—210
dorongfa	185—195

per 10.000 kg ab budapesti pályaudvarok.

Az irányzat rendkívül szilárd.

A szlavóniai tölgyesek eladása.

A szlavóniai Száva-menti tölgyesek eladását folyó évben a bródi vagyonköztség kezdte meg.

Folyó évi szeptember hó 14-ikén Vinkovczen megtartott árverésen eladásra került összesen 24 vágás fahozama 2,616.720 korona kikiáltási árral.

Ezen árverés eredménye a tuloldali kimutatásból látható

Hogy mily nagy a kereslet ezen tölgyesek fahozama iránt, legjobb bizonyítéka ennek, hogy a 24 vágásra összesen 157 ajánlat érkezett be.

Minthogy a zárt ajánlatok feltételesek is lehettek, az eladásra került 24 vágásból kettő eladatlan maradt, pedig ezen eladatlanul visszamaradt vágásokra is beérkeztek a becsértéknél nagyobb ajánlatok.

Az eladott 22 vágásra beérkezett ajánlatok átlagosan 29·2%-al, a legkisebbek 5·1%-al, míg a tényleg elfogadott ajánlatok 25·9%-al nagyobbak a becsértéknél.

Ha ezen árverésnél csakis a legnagyobb ajánlatokra lettek volna tekintettel, vagyis ha az itt divó föltételes ajánlatokat figyelembe nem veszik, a bródi vagyonköztség mint eladó jelen esetben összesen 82,665 koronával többet kaphatott volna az eladott 22 vágásért.

Vajjon az eladó érdekével összeegyeztethető-e az árverés azon módja, hogy nem választhatja a legnagyobb ajánlatot, mert az föltételesen lett benyújtva, vagyis egy más vágás megvételétől függővé téve, arról majd más alkalommal. *Petényi Keresztély.*

Az eladásra kiírt vágás		Béérkezett ajánlatok száma	A legnagyobb ajánlat		A legkisebb ajánlat		Az elfogadott ajánlat		Az elfogadott ajánlat a legnagyobbnál kisebb Kor.	Megjegyzés	
folió sz.	n e v e		becs- értéke Kor.	összege Kor.	tulfi- zetés ‰	összege Kor.	tulfi- zetés ‰	összege Kor.			tulfi- zetés ‰
1	Glovac	77709	8	117009	50·5	81710	5·1	117009	50·9	—	} Nincs eladva
2	Orljak	187794	9	251890	34·1	199130	6	251336	34	554	
3	Banov dol	97532	6	120890	23·9	98999	1·5	120890	23·9	—	
4	Lušičé	84986	3	107683	26·7	90100	6	107683	26·7	—	
5	Kr. Ostrovo	64634	1	64740	0·1	64740	0·1	—	—	—	
6	Rastovica	28140	3	34890	24·0	29406	4·5	—	—	—	
7	Kusare	91061	9	123410	35·5	91234	0·2	118890	30·5	4520	
8	M. Ostrovo	42768	6	54516	27·4	42999	0·5	47890	11·9	6626	
9	Kunjevci	151145	7	186000	23·0	152999	1·2	163580	8·2	22420	
10	Vrabčana	44199	3	56790	28·5	54462	23·2	54462	23·2	2328	
11	Ada	152642	3	170009	11·3	153900	0·8	153900	0·8	16109	
12	Boljkovo	98763	17	143000	44·7	100999	2·2	143000	44·7	—	
13	Rastovo	194802	6	246210	26·3	207000	6·2	228930	17·5	17280	
14	Radiševo	64671	3	75770	17·1	64773	0·1	75770	17·1	—	
15	Radjenovci	45162	4	53328	18·0	50999	12·9	50999	12·9	2329	
16	Sveno	63771	10	86850	36·1	68860	7·9	86850	36·1	—	
17	Kragunja	100083	12	138930	38·8	105678	5·5	138930	38·8	—	
18	Ripača	44227	6	61130	38·2	48104	8·7	61130	38·2	—	
19	Jošava	144465	9	175054	21·1	146465	3·8	175054	21·1	—	
20	Slavir	67722	5	84409	24·6	68999	1·9	73910	9·1	10499	
21	Gradina	127778	5	156999	22·9	134000	4·9	156999	2·9	—	
22	Dubovica	167372	2	196999	17·3	186000	11·1	196999	17·3	—	
23	J. Kusare	250207	11	347510	38·8	251234	0·4	347510	38·8	—	
24	Čunjevci	225087	9	298000	32·7	225678	0·2	298000	32·7	—	
	Összesen	2616720	157	3352016	28·1	2718476	3·9	—	—	—	
	Az eladott 22 vágás összesen	2517090		3252386	29·2	2645174	5·1	3169721	25·9	82665	